

лідерам, що вміють мислити креативно, знаходити нестандартні рішення проблеми та налагоджувати комунікації. Однак, вміння зберігати спокій в стресових ситуаціях та не реагувати на негативний вплив різних зовнішніх факторів - виходить на перший план важливих корисних якостей менеджера. Адже без адаптації, в тому числі й емоційної, до нових режимів роботи - всі інші навички менеджера стають неважливими в посткарантинному середовищі.

Література:

1. Kevin Sneader, James Manyika. (2018). AI, automation, and the future of work: Ten things to solve for. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/ai-automation-and-the-future-of-work-ten-things-to-solve-for#>. (дата звернення 15.04.2021 р.).
2. Annette La Prade, Janet Mertens, Tanya Moore and Amy Wright (2020). The enterprise guide to closing the skills gap. URL: <https://www.ibm.com/downloads/cas/EPYMNBJA>. (дата звернення 18.04.2021 р.).
3. Bruce M. Anderson. (2020). The Most In-Demand Hard and Soft Skills of 2020. URL: <https://www.linkedin.com/business/talent/blog/talent-strategy/linkedin-most-in-demand-hard-and-soft-skills>. (дата звернення 18.04.2021 р.).
4. Patrick Lencioni: (2021). What destroys teams. URL: <https://www.thegrowthfaculty.com/blog/patricklencionivideosteamdysfunction>. (дата звернення 18.04.2021 р.).
5. Lippman L. H., Ryberg R., Carney R., Kristin A. Workforce connections: key “soft skills” that foster youth workforce success: toward a consensus across fields. Child Trends Publication, 2015. 56 p.
6. Івоніна А. І., Чуланова О. Л., Давлетшина Ю. М. Сучасні напрямки теоретичних і методичних розробок в галузі управління: роль soft-skills і hard skills в професійному та кар'єрному розвитку співробітників. *Інтернет-журнал «наукознавство»*. 2017. Том 9. №1. С. 1–18. URL: <http://naukovedenie.ru/PDF/90EVN117.pdf>. (дата звернення 18.04.2021 р.).

Левченко А. О.

кандидат економічних наук, професор
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

РОЛЬ ЦІННОСТЕЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Унаслідок стрімкого розвитку цифрових технологій перед суб'єктами господарювання постає необхідність трансформації цінностей, стратегічних завдань та пріоритетів у напрямі переходу від орієнтації переважно на досягнення показників результативності та ефективності до зміщення уваги на досягнення відкритості, креативної організації усіх процесів, демократизації соціально-трудова та комерційних відносин, соціальної взаємодії, розгалужених мережевих горизонтальних зв'язків, врахування у своїй діяльності багатоваріантності та нелінійності потенційних траєкторій подальшого зростання [1]. Тенденції розвитку

економіки і суспільства на сучасному етапі варто розглядати у дуальному вимірі: з одного боку, вагоме місце займають суто економічні інтереси і пріоритети, з іншого боку, все більше зростає значущість гуманітарних, екологічних, національних, соціальних та інших потреб людства [2].

Ціннісно-орієнтований підхід відіграє значну роль у забезпеченні ефективного професійного розвитку людських ресурсів. Домінуючі ціннісні настанови мають значний вплив на зацікавленість у професійному розвитку, продуктивність та результативність трудової діяльності в цілому. Для порівняння важливості певних цінностей в житті людини та пріоритетів у вихованні молодого покоління проведемо аналіз за трьома країнами з відмінними культурними традиціями (США, Україна, Ліван). Результати досліджень за даними «World Values Survey Wave 7 (2017-2020)» наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Високий рівень важливості цінностей у житті людини, %
(за результатами опитування)

Цінності	США	Україна	Ліван
Особисті життєві цінності:			
Сім'я	91,0	86,0	96,8
Друзі	50,7	34,0	52,6
Вільний час	39,5	34,3	49,9
Політика	14,9	8,4	14,9
Робота	39,4	39,9	72,8
Релігія	37,1	22,0	64,1
Виховання у дітей навичок щодо:			
- незалежності	55,5	35,0	42,2
- важкої праці	67,9	71,6	44,4
- відчуття відповідальності	59,3	62,5	56,9
- творчої уяви	29,8	12,1	24,3
- толерантності та поваги до людей	70,8	47,9	65,0
- економії грошей і речей	27,2	38,9	34,7
- рішучості, наполегливості	38,6	45,8	30,9
- слухняності	20,5	33,1	9,8

Джерело: складено за даними [7].

Отже, у порівнянні зі США та Ліваном в Україні дещо менш пріоритетною є цінність сім'ї (86,0% респондентів визнали її найбільшим пріоритетом, тоді як у США – 91,0%, а в Лівані – 96,8%), значно менш пріоритетною є цінність друзів (лише 34,0%), має місце незначна цінність політики (8,4%) та релігії (22,0%), а найвищу пріоритетність роботи визнали 39,9% українців (у США – 39,4%, а в Лівані – 72,8%). Щодо пріоритетів у вихованні молодого покоління в Україні порівняно більш важливими є здатність до важкої праці (71,6%, тоді як у Лівані – 44,4%), відчуття відповідальності (62,5%), економії грошей і речей (38,9%), рішучості та наполегливості (45,8%), слухняності (33,1%). Проте, значно меншими перевагами у порівнянні зі США та Ліваном користується в Україні виховання таких навичок у дітей, як творча уява (лише 12,1%), толерантність та повага до інших людей (47,9%), незалежність (35,0%). Щодо показника «Якість професійного розвитку персоналу», за даними «The Global Competitiveness Report (2019)» його значення склали: в Україні – 50,4 (за 10-бальною шкалою), 46,9 – в Лівані та 72,3 – у США [6].

Система цінностей у межах забезпечення сталого розвитку містить: економічні цінності (наявність приватної власності, грошових коштів, матеріальних благ); екологічні цінності (екологічна відповідальність, збереження природних ресурсів, захист довкілля, ощадливе природокористування); соціальні цінності (пов'язані з освітою, культурою праці, вихованням молодих поколінь, правовим захистом, розвитком інституту сім'ї та ін.) [3].

Економічні цінності формують відповідний тип економічної культури, під якою розуміють «процес і результат засвоєння економічних знань, навичок, формування здібностей, що регулюються цінностями і нормами» [5].

В контексті проголошеного Україною курсу європейської інтеграції цілком слушною є думка про необхідність розвитку європейських цінностей, які лежать в площині ефективного поєднання як загальних суспільних, так і особистих інтересів, включаючи раціональну господарську діяльність, сталість грошового обігу, забезпечення як економічного зростання, так і соціальної рівноваги у суспільстві [4].

На наше переконання, підвищенню ефективності професійного розвитку людських ресурсів в Україні сприятиме усвідомлення більш високої вагомості цінностей, пов'язаних із незалежним і креативним мисленням, толерантним відношенням до інших людей, пріоритетів гуманістичного мислення у цілому. Вагомого значення набуває раціональне поєднання економічних, соціально-культурних та екологічних пріоритетів, розвиток соціальної згуртованості та соціальної інклюзії, соціального діалогу між суб'єктами соціально-трудових відносин. На державному, регіональному та мікроекономічному рівнях доцільним є сприяння становленню системи безперервного професійного розвитку, фінансування та створення умов для професійного зростання, розвитку інноваційного потенціалу. Не менш важливу роль відіграє також розвиток емоційного інтелекту, загального рівня інформаційної та інноваційної культури, забезпечення цифрової трансформації вітчизняної економіки та підвищення цифрової грамотності населення.

Література:

1. Гудзь О. Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів управління підприємствами. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 2. С. 4–12.
2. Коннова Н.О. Економіка цінностей та філософія економіки. *Грані*. 2020. Т. 23, №3. С. 27-37.
3. Мареха І. С. Аналіз впливу системи цінностей на економіку країни та міжкраїнні порівняння. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 2. С. 28–33.
4. Стеблій Г. Я., Тувакова Н. В., Панчишин С. М. Соціальна спрямованість економіки України в контексті реалізації європейських цінностей. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2017. Вип. 2. С. 11–15.
5. Шайгородський Ю. Динаміка економічних цінностей в умовах ринкових трансформацій. *Політичний менеджмент*. 2011. № 6. С. 145–157.
6. The Global Competitiveness Report (2019). URL: <https://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2019>. (Last accessed: 03.03.2021).
7. World Values Survey Wave 7 (2017-2020). URL: <https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV7.jsp>. (Last accessed: 12.03.2021).